KÜMNES PÜHAPÄEV PÄRAST NELIPÜHA AD 2026
2Kr 8:9–15 (Õp 14:21–22.25.31; Mt 25:14–30)

9 Te ju teate meie Issanda Jeesuse Kristuse armu, et Tema, kuigi Ta oli rikas, sai teie pärast vaeseks, et teie saaksite rikkaks Tema vaesusest.

10 Ma annan selles asjas vaid nõu: see oleks ju teile kasulik, kui te nüüd lõpetaksite oma tegemise, mida te alustasite juba mullu. Tollal olite teie esimesed nii tegema kui tahtma.

11 Lõpetage nüüd oma tegemine, et nõnda nagu teil oli valmidust tahta, nõnda oleks seda ka lõpetamiseks oma võimalusi mööda.

12 Sest kui on olemas valmidust, siis on see meeldiv selles, mis kellelgi on, mitte selles, mida tal pole.

13 Sest ei tohi olla nii, et mis teistele on kergenduseks, ahistaks teid, vaid võrdsuse saamiseks

14 olgu teie jõukus praegu nende puudusele toeks, et ka nende jõukus kunagi saaks toeks teie puudusele, nii et tekiks võrdsus,

15 nagu on kirjutatud: «Kellel oli palju, sellel ei olnud liiast, ja kellel oli pisut, sellel ei olnud vähe.»

> Te ju tunnete meie Issanda Jeesuse Kristuse armu, et teie pärast, olles rikas, sai Ta vaeseks, et teie Tema vaesusest rikkaks saaksite. Ja ma annan selles asjas oma arvamuse: teile kõigile on ju kasuks mitte üksnes teha, vaid ka tahta mullu ette võetut. Nüüd aga viige selle tegemine lõpule, nõnda et, justnagu teil oli valmidus tahta, nii oleks ka – võimekust mööda – lõpule viia. Sest kui on olemas valmidus, on see vastuvõetav vastavalt sellele, mis kellelgi on, mitte vastavalt sellele, mida tal pole. Mitte ju, et teistele leevenduseks, teile surutiseks, vaid võrdselt – nüüdsel ajal teie küllusest nende puudusesse, et ka nende küllusest võiks saada teie puudusesse, et sünniks võrdsus, nagu on kirjutatud: «Kel palju, polnud üleliia, ja kel pisut, polnud vähe.»

Sissejuhatus

Apostel Pauluse teine kiri korintlastele näib tegelikult olevat (vähemalt) kolmas kiri, kuna Paulus mainib siin üht varasemat, meieni mitte säilinud kirja: «Ma küll kirjutasin teile suures ahistuses ja südamekitsikuses paljude pisaratega, aga ma ei teinud seda selleks, et teid kurvastada, vaid et te mõistaksite, kui väga ma teid armastan.» (2Kr 2:4) Selle kadumaläinud kirja ajendiks on olnud mingid (võib-olla esimeses korintlastele saadetud kirjas käsitletuile sarnased) probleemid Korintose koguduses, kusjuures jääb mulje, et Paulus andis selles kirjas lubaduse peagi taas Korintost külastada – lubaduse, mis jäi täitmata ja mille mittetäitmise pärast ta kartis korintlaste pahameelt.

Nüüd selgitab Paulus uues kirjas, miks ta ei tulnud – selleks, et vältida vastasseisu ja pahandust: «Ma ju tegin endamisi sellise otsuse, et ma ei tule taas teie juurde kurbuses.»

(2Kr 2:1) Kiri tundub olevat alustatud (ent mitte lõpetatud) enne eelmisele (kadumaläinud) kirjale vastuse saamist, kuna selle seitsmendas peatükis mainib apostel oma õpilast ja kaaslast Tiitust, kellega eelmine kiri oli tõenäoliselt Korintosesse läikitatud, ja kõneleb rõõmust, millega Tiituselt saadud sõnumid ta täitsid: «Jumal, kes julgustab alandlikke, on meid julgustanud Tiituse tuleku kaudu. See ei olnud üksnes tema tulek, vaid ka julgustus, millega teie teda olete julgustanud, nii et ma veel enam rõõmustasin, kui ta meile jutustas teie igatsemisest, teie kurtmisest, teie innukusest minu pärast.» (2Kr 7:6j)

Tõsi, Tiitus jutustab Paulusele ka kurvastusest, mille tema kiri oli põhjustanud, ent Paulus on veendunud, et viimselt tuleb seegi kõigile heaks: «Sest kuigi ma teid kirjaga kurvastasin, ei kahetse ma seda. Ja kui ma kahetsesingi – ma näen, et see kiri on teid ikkagi mõneks ajaks kurvastanud –, siis nüüd ma rõõmustan. Ma ei rõõmusta, et teie kurvastasite, vaid et te kurvastasite meeleparanduseks. Te olete ju Jumalale meelepäraselt kurvastanud, nii et meie ei ole teile millegagi kahju teinud. Jah, Jumalale meelepärane kurvastus toob meeleparanduse päästeks, mida ei kahetseta, maailma kurvastus toob aga surma. Sest vaadake, millise innukuse on teis tekitanud just see, et te Jumalale meelepäraselt kurvastasite, millise kaitsekõne, millise meelepaha, millise kartuse, millise igatsuse, millise innu, millise karistuse! Teie olete end kõigiti näidanud puhtana selles asjas.» (2Kr 7:8–11)

Teine kiri korintlastele on väga emotsionaalne ja isiklik, Paulus kõneleb siin nii oma kannatustest ja katsumustest kui oma kutsumusest ja apostiametist[1], näidates, et tema ülesandeks on kuulutada Jumala armu ja lunastust Jeesuses Kristuses. Lunastust, mille eesmärgiks on uus elu tõelises vabaduses ning mille valgus lööb särama seda kirkamalt, mida nõdremad on selle teenistuses olevad tööriistad: «See aare on meil aga saviastjates, et võrratult suur vägi oleks Jumala oma ja ei midagi meist.» (2Kr 4:7)

Apostel kutsub korintlasi hoiduma «võõras ikkes vedamise» eest koos uskmatutega (2Kr 6:14), s.t mugandumast ja samastumast jumalatu maailmaga, ning ennast usus proovile panema ja läbi katsuma (2Kr 13:5), hoidudes kõige kurja eest (2Kr 13:7) ja püüeldes üksmeele, armastuse ja rahu poole (2Kr 13:11). Ühtlasi manitseb Paulus korintlasi heldusele, kutsudes neid (iseäranis Makedoonia koguduste eeskujul) osalema Jeruusalemma kristlaste heaks tehtavas korjanduses (2Kr 8–9).

Kiri on kirjutatud tõenäoliselt 55. aasta sügisel (või 56. aasta alguses) Makedoonias. Kirja kaasautorina nimetab Paulus oma õpilast ja kaaslast «vend Timoteost» (2Kr 1:1).

---

[1] Siin vastandab Paulus ennast teda tõenäoliselt korintlaste ees halvustanud «ülivõrratuile apostlitele», (2Kr 11:5), kes võisid kas sarnaselt Galaatia kirjas kirjeldatule kuulutada mingit juudiusu sugemetega pseudokristlust või hoopis mingisugust gnostilist «tunnetusõpetust».

Keelelisi märkuseid

Teate – γινώσκετε– sõna γινώσκω tähendab «tundma õppima», «tunda saama», «teadma», «mõistma», «taipama», «tundma».

Issanda – τοῦ κυρίου – sõna κύριος on Uues Testamendis enamasti Jumalale (ja Kristusele) reserveeritud tiitel, algses tähenduses «peremees», «omanik», «isand», «valitseja».

Jeesuse – Ἰησοῦ – nimi Ἰησοῦς tuleneb heebrea nimest יְהוֹשׁוּעַ ja tähendab «JHWH on pääste», «JHWH päästab».

Kristuse – Χριστοῦ – sõna Χριστός tuleneb verbist χρίω – «võidma», «salvima» – ja tähendab sedasama, mida heebrea מָשִׁיחַ – «Messias», «Võitu».

Armu – τὴν χάριν – sõna χάρις tähendab «arm», «hea tahe», «heameel», «meeldivus» ning vastusena armule «tänulikkus» (sarnaselt ladina sõnale *gratia*).

Nõu – γνώμην – sõna γνώμη tuleneb verbist γινώσκω (vt esimest keelelist märkust) ning tähendab «teadmine», «mõistmine», «arusaam», «arvamus», «hinnang», ka «nõu», «kavatsus», «nõuanne».

Oleks…kasulik – συμφέρει – sõna συμφέρω tähendab sõnasõnalt: «kokku kandma» või «[ühes-] koos kandma», ülekantult «kasuks olema», «kasulik olema».

Lõpetaksite – θέλειν – sõna θέλω tähendab «tahtma», «kavatsema», «[midagi] otsustanud olema», ka «heaks arvama».

Tegemise – ποιῆσαι – sõna ποιέω tähendab «tegema», «teostama», ka «looma».[2]

Lõpetage – ἐπιτελέσατε – Sõna ἐπιτελέω tähendab «[kedagi millekski] määrama», aga ka «[kelleski midagi] lõpule viima» või «[kedagi milleski] täiuslikuks/täielikuks tegema».

Kergenduseks – sõna ἄνεσις tähendab «kergendus», «leevendus».

Ahistaks – sõna θλῖψις tähendab «ahistus», «katsumus», «surutis».

Jõukus – sõna περίσσευμα tähendab «küllus», «ülikküllus».

Praegu – ἐν τῷ νῦν καιρῷ – sõna καιρός tähistab enamasti kindlalt määratletavat aega ja ajavahemikku või kindlaksmääratud ajahetke.

---

[2] Muuhulgas on siit pärit ka sõna ποίημα – «teos», «poeem» –, nt Ef 2:10: «Sest meie oleme Tema teos…», mida võiks tõlkida ka: «Meie oleme Tema loome…» või tõeliselt poeetiliselt: «Meie oleme Tema poeem…»

Sisuline analüüs[3]

Apostel Pauluse teine kiri korintlastele on osa tema ja Korintose koguduse vahelisest kirjavahetusest, mille ajendiks ja sisuks olid eeskätt koguduses probleeme tekitanud lõhed ning neist tulenevalt ka Pauluse apostliautoriteedi ja tema heade kavatsuste kahtluse alla seadmine mõnede Korintose koguduse liikmete, võib-olla koguni prominentsete liikmete poolt.

Selle vastuolu tulemusena näib olevat takerdunud Pauluse südameasjaks kujunenud annetuste kogumine Jeruusalemma koguduse heaks. Tegemist oli Antiookiast alguse saanud initsiatiiviga[4], millega Paulus liitus ja millest kujunes teataval kombel tema missiooni olemuslik osa: «Kui Jaakobus ja Keefas ja Johannes, keda peetakse sambaiks, tundsid ära mulle antud armu, siis nad sirutasid parema käe osaduseks mulle ja Barnabasele, et meie mingu paganate juurde, nemad aga ümberlõigatute juurde. Ainult et meil tuleb pidada meeles vaeseid, ja just seda ma olengi hoolega teinud.» (Gl 2:9j)

Üleskutse osaleda annetuste kogumisel tegi Paulus korintlastele juba esimeses kirjas: «Korjandusest pühade jaoks: nii nagu ma olen korraldanud selle Galaatia kogudustes, nõnda tehke ka teie. Iga nädala esimesel päeval[5] pangu igaüks teist midagi tallele oma jõudu mööda, kuidas ta käsi lubab, et raha ei korjataks alles siis, kui ma tulen. Aga kui ma olen pärale jõudnud, siis ma saadan kirjadega need, keda te iganes arvate kõlbavat, viima teie anni Jeruusalemma.» (1Kr 16:1–3) Nüüd ärgitab apostel korintlasi vahepeal soiku jäänut taas käsile võtma ja esialgse innuga lõpule viima: «Ma annan selles asjas vaid nõu: see oleks ju teile kasulik, kui te nüüd lõpetaksite oma tegemise, mida te alustasite juba mullu. Tollal olite teie esimesed nii tegema kui tahtma. Lõpetage nüüd oma tegemine, et nõnda nagu teil oli valmidust tahta, nõnda oleks seda ka lõpetamiseks oma võimalusi mööda.» (2Kr 8:10j)

> Et tegemist oli millegi Pauluse jaoks äärmiselt olulisega, näitab seegi, et ta mainib seda ka roomlastele kirjutades, kuigi ta neid endid annetuste kogumisel otseselt osalema ei kutsu: «Makedoonial ja Ahhaial on olnud meeltmööda üht-teist jagada osaduseanniks vaestele Jeruusalemma pühade seas. Neile on see olnud meelepärane. Ka on nad nende võlglased, sest kui paganad on saanud osa nende vaimulikest andidest, siis on ka nende kohus teenida neid aineliselt. Kui ma siis sellega olen valmis saanud ja selle vilja neile ustavalt üle andnud, tulen ma teie kaudu Hispaaniasse.» (Rm 15:26–28)
>
> Võib-olla nägi Paulus selles, et endistest paganatest kristlased koguvad annetusi

---

[3] Järgnevalt on osaliselt kasutatud II Nelipühale järgneva pühapäeva tekstikäsitlust (2Kr 8:1–9).

[4] «Noil päevil tuli prohveteid Jeruusalemmast Antiookiasse. Üks neist, Agabos nimi, tõusis ja andis Vaimu läbi teada, et suur nälg on tulemas kogu riigis. Nõnda ka sündis keiser Klaudiuse ajal. Aga iga jünger otsustas saata Juudamaal elavatele vendadele abi, nii kuidas kellegi käekäik lubas. Seda nad tegidki, läkitades annid Barnabase ja Sauluse kaudu vanematele.» (Ap 11:27–30)

[5] See on hea näide juba esimeste kristlaste seas tavaks kujunenud pühapäevasest jumalateenistusest.

> Jeruusalemma koguduse heaks, ka iidsete lunastuslooliste prohvetikuulutuste täitumist:
>
> «Siis sa näed ja särad rõõmust, su süda põksub ja avardub, kui su poole pöördub mere ohtrus ja su juurde tuleb rahvaste rikkus. Sind katab kaamelite hulk, Midjani ja Eefa noored kaamelid; kõik tulevad Sebast, kannavad kulda ja viirukit ning kuulutavad Issanda kiiduväärsust. Jah, mu juurde kogunevad meresõitjad, eesotsas Tarsise laevadega, et tuua su lapsi kaugelt; nende hõbe ja kuld on neil kaasas – Issanda, su Jumala nimele ja Iisraeli Pühale, sellepärast et Tema sind austab.» (Js 60:5j.9)

Paulus toob korintlasi korjandust jätkama kutsudes eeskujuks Makedoonia kogudused, kes olid oma annetusi kokku pannes ületanud kõik tema ootused. Hoolimata rohketest katsumustest ja tagakiusust[6] ning täiesti kindlasti ka sellest tulenenud kitsikusest olid makedoonlaste annetused ülikülluslikud: nad andsid mitte ainult oma vara, vaid iseennast, täpselt nii, nagu Kristus «andis enese meie pattude eest» (Gl 1:4) – nad said rikkaks oma vaesuse sügavusest: «Rohked katsumused, millega neid on läbi proovitud, on andnud neile ohtrasti rõõmu ning nende põhjatu vaesus on kasvanud siira headuse rohkeks rikkuseks.» (2Kr 8:2)

Apostel kasutab annetamisest kõneldes järjekindlalt sõna «arm», sidudes selle nõnda otseselt Kristuse lunastustööga. Annetamine, hea tegemine, armastuseandide jagamine on vastus Jumala armule Kristuses, aga veelgi enam on see ka ise arm, kuna see teeb võimalikuks jagada mitte ainult materiaalseid, vaid veelgi enam vaimulikke armuande nendega, kes neist annetustest osa saavad. Annetamine, armuandide jagamine, armastusetegude tegemine on osalemine Kristuse eneseandmises, Tema ohvris, ja see tähendab ka osalemist Temas teostunud lunastuses.

> Just nii on kirik seda algusest peale mõistnud – mõelgem näiteks sellele, milliseid sõnu kasutatakse Kristuse ristiohvrist osasaamise kohta liturgias: *euharistia* ehk tänuohver ja selle osana *offertorium* ehk ohverdamine, andide altarile toomine, mille juurde tavapäraselt kuulub ka rahaline korjandus.

Samal ajal, kui makedoonlased andsid lausa üle oma jõu, oma tegelikke võimalusi trotsides, oma vaesuse põhjatust sügavusest, ilma igasuguse sunnita, täiesti vabal tahtel ja isegi omal initsiatiivil, lausa anudes, et neid arvataks selle *armu* osaliseks, et neil lubatakse saada «osa eesõigusest aidata pühasid» (2Kr 8:4), on korintlased apostli sõnul – küllap siin on paras annus irooniat – ülevoolavalt rikkad, seda eeskätt armu- ehk vaimuandide poolest (2Kr 8:7). Vähemalt nad ise olid selles sügavalt veendunud: «Juba te olete küllalt söönud, juba te olete rikkaks läinud, juba te valitsete ilma meieta kuningatena! Jah, kui te tõesti oleksite juba kuningad, siis oleksime ka meie koos teiega kuningad!» (1Kr 4:8)

---

[6] «Te võtsite eeskujuks meid ning Issandat, kui te rohkest viletsusest hoolimata sõna vastu võtsite Püha Vaimu rõõmuga. Sest teie, vennad, olete saanud nende Kristuses Jeesuses olevate Jumala koguduste järgijaiks, mis on Juudamaal, sest teiegi olete saanud kannatada oma suguvendade poolt, niisamuti nagu nemad juutide poolt, kes tapsid ka Issanda Jeesuse ning prohvetid ja kiusasid meid taga.» (1Ts 1:6; 2:14j.)

Paulus ei lähe oma iroonias siiski liiga teravaks, vaid püüab jääda konstruktiivseks ja innustavaks, isegi leebeks, kusjuures selleks, et korintlased ei tunneks ennast liialt puudutatuna, nimetab ta ka Tiitust, oma õpilast ja kaaslast, kes otsekui samuti innustamist vajab: «Nii me siis julgustasime Tiitust, et ta teie keskel viiks lõpule selle korjanduse, nii nagu ta seda kord on alustanud.» (2Kr 8:6) Tegemist on suurepärase pedagoogilise võttega, mis vabastab korintlased teatavast valehäbist ja sunnist otsesõnu tunnistada, et korjanduse soikumine on olnud nende süü.

Apostel ei taha, et korintlased teeksid seda, milleks ta neid ärgitab, käsu pärast, vastutahtsi, sest see oleks vastuolus tehtava olemusega – tuletame meelde, et Pauluse kasutab selle kohta järjekindlalt sõna «arm». Seepärast tuleb ka annetusi koguda – nagu kõike muudki teha – armastuse pärast, eeskätt Kristuse armastuse ja Tema armu rikkuse pärast: «Igaüks andku nii, nagu ta süda on lubanud, mitte nördinult või sunnitult, sest Jumal armastab rõõmsat andjat. Jumal on vägev andma teile kogu armu rikkalikult, et teil ikka oleks kõike küllaldaselt ning et te oleksite rikkad iga teo tarvis, nagu on kirjutatud: «Ta on jaganud, andnud vaestele, Tema õigus kestab igavesti.»» (2Kr 9:7–9)

Nii kasutab Paulus ka üleskutset korjanduse tegemiseks võimalusena kuulutada evangeeliumi «Jeesusest Kristusest ja Temast kui ristilöödust» (1Kr 2:2), tuletades korintlastele meelde seda, millest nad peaksid enesestmõistetavalt teadlikud olema: «Te ju teate meie Issanda Jeesuse Kristuse armu, et Tema, kuigi Ta oli rikas, sai teie pärast vaeseks, et teie saaksite rikkaks Tema vaesusest.» (2Kr 8:9)

Kristuse vaeseks saamise all ei pea Paulus ilmselt silmas mitte ainelist vaesust (kuigi Jeesus ei sündinud jõukasse perre – vrd Lk 2:22–24 ja 3Ms 12:8), vaid seda, et Tema, «kes, olles Jumala kuju, ei arvanud osaks olla Jumalaga võrdne, vaid loobus iseenese olust, võttes orja kuju, saades inimese sarnaseks; ja Ta leiti välimuselt inimesena» (Fl 2:6j), «Ta oli põlatud ja inimeste poolt hüljatud, valude mees ja haigustega tuttav, niisugune, kelle pealt silmad ära pööratakse» (Js 53:3), «Ta tühjendas oma hinge surmani ja Ta arvati üleastujate hulka; Tema aga kandis paljude pattu ja seisis üleastujate eest» (Js 53:12).

Siinsamas kirjas korintlastele ütleb Paulus paar peatükki eespool, et Jumal «on teinud patuks meie asemel selle, kes patust midagi ei teadnud, et meie saaksime Jumala õiguseks Tema sees» (2Kr 5:21) – see on arm, mille osaliseks me oleme saanud Jeesuses Kristuses ja mille olemuslikuks osaks ja tagajärjeks on elamine samasuguses armus, ennast nii Jumalale kui oma ligimestele – ja vajadusel nende eest – andes.[7]

Kõik, mida saab osta raha eest, on odav – seda ameerika kirjanikule John Steinbeckile omistatud mõttetera tasub meeles pidada ka apostel Pauluse üleskutse puhul, et hoiduda valestimõistmisest: apostli tõeliseks eesmärgiks ei ole mitte panna korintlasi

[7] «Armastuse me oleme ära tundnud sellest, et Kristus on jätnud oma elu meie eest; ning meie oleme kohustatud jätma oma elu vendade eest.» (1Jh 3:16)

Kristuse eeskujule rõhudes oma rahakoti raudu avama, vaid panna neid head tehes, armastuseande jagades, paremini mõistma selle ülivõrratu armu suurust, mille osaliseks me oleme saanud Jeesuses Kristuses, ning sellest armust usutavat tunnistust andma: «Selle abistamise ehtsuse tõttu te ülistate Jumalat oma kuulekuses Kristuse evangeeliumi tunnistamisel ja oma osaduse siiruses nende ja kõikidega.» (2Kr 9:13)

Lisaks makedoonlaste eeskujule tunnustab Paulus ka korintlasi, oma murelapsi, endid, märkides, et tollal, kui nad olid otsustanud ühineda oma Jeruusalemma vendade ja õdede heaks tehtava korjandusega, olid nad olnud «esimesed nii tegema kui tahtma» (2Kr 8:10). Nii ei kõneta Paulus korintlasi mitte apostliku autoriteedi alusel kõneleva käsuandjana, vaid annab neile otsekui vend nõu kord alustatu lõpule viia, ning sedagi üksnes võimalust mööda.

Võimalused näivad korintlastel olevat olnud päris head, kuna Paulus kasutab nende majandusliku olukorra kirjeldamiseks sõna περίσσευμα – «küllus»[8]. Apostel ei taha, et keegi annaks vastutahtsi, sunnitult, ega ka nii, et see seaks teda ennast keerulisse olukorda: ta motiveerib korintlasi nende heale tahtele ja valmisolekule osutades. Seejuures on Paulus äärmiselt asjalik, ilmutades isegi teatavat ärilist kavalust: «Sest kui on olemas valmidust, siis on see meeldiv selles, mis kellelgi on, mitte selles, mida tal pole.» (2Kr 8:12) Teisiti öeldes: kui sul pole midagi anda, siis pole su (väidetavast) heast tahtest suuremat kasu – pigem võib tegemist olla, tänapäevast väljendit tarvitades, oma vooruslikkuse signaliseerimisega. Paulusel ei ole seda vaja, kuna tal on ajada tõsine asi: Jeruusalemma tagakiusatud ja seetõttu puuduses virelevad kristlased vajavad abi.

Vältimaks võimalikku süüdistust kellegi kasuahnuses ning teiste heatahtlikkuse ja abi kuritarvitamises[9], ütleb apostel: «Ei tohi olla nii, et mis teistele on kergenduseks, ahistaks teid, vaid võrdsuse saamiseks, olgu teie jõukus praegu nende puudusele toeks, et ka nende jõukus kunagi saaks toeks teie puudusele, nii et tekiks võrdsus.» (2Kr 8:13) Seda, et siinjuures ei ole tegemist sotsialistliku-kommunistliku ümberjagamise tulemusena tekkiva kalkuleeritud ega sunnitud võrdsusega, näitab Pauluse lisatud viide manna kogumisele Iisraeli rahva neljakümneaastase kõrberännaku päevilt pärast Egiptuse orjapõlvest pääsemist: «Kellel oli palju, sellel ei olnud liiast, ja kellel oli pisut, sellel ei olnud vähe.» (2Kr 8:15)[10]

---

[8] Mitte «jõukus», nagu 1997. aasta redaktsioonis, ega isegi mitte «rikkus», nagu 1739. aasta Piiblis. 1968. aasta piiblitõlge on siin originaalile kõige lähem: «see, mida teil…on ülearu».

[9] Näiteks nii, nagu juhtus Tessaloonikas: «Me kuuleme ju, et mõned teie keskel elavad korratult ja ei tööta, vaid janditavad.» (2Ts 3:11)

[10] «Issand käskis nõnda: «Igaüks kogugu sellest niipalju, kui ta sööb, kann iga pea kohta, vastavalt teie hingede arvule; igaüks võtku nende jaoks, kes tema telgis on!» Ja Iisraeli lapsed tegid nõnda, ja nad kogusid, üks rohkem ja teine vähem. Aga kui nad mõõtsid kannuga, siis ei olnud ülearu sellel, kes oli kogunud rohkem, ega tundnud puudust see, kes oli kogunud vähem; igaüks oli kogunud nõnda palju, kui ta sõi. Ja Mooses ütles neile: «Ükski ärgu jätku sellest midagi homseks!»» (2Ms 16:16–19)

Võrdsuse, millest Paulus siin räägib, loob Jumal ise oma armu ja ettehoolduse läbi, sest viimselt on Tema see, kes tagab, et Ta rahvas toime tuleb ja ellu jääb. Nii on oma küllusest teiste, puuduses olijate, aitamine samasugune usutegu, nagu oli see, et Iisraeli lapsed ei tohtinud kõrbes mannat korjates midagi järgmiseks päevaks üle jätta. Need, kes seda ikkagi tegid, avastasid peagi, et nende poolt tagavaraks kogutu haiseb ja on ussitama läinud (2Ms 16:20). Mis kasu on kõigest endale jäetust – puusärgil teatavasti ei ole taskuid?![11]

Paulus on korduvalt rõhutanud korintlaste usku, juba sellesama kirja alguses: «Meie ei taha ju olla isandad teie usu üle – usus te püsite niigi –, vaid me tahame olla kaasosalised teie rõõmus.» (2Kr 1:24) Korintlaste usk on ülevoolav (2Kr 8:7), ent see ei tohi toetuda mitte inimese oma jõule (ega antud kontekstis jõukusele), vaid saab olla rajatud üksnes Kristusele ja Temas avalikuks saanud Jumala armule: «Nii oleme meiegi nõdrad Temas, kuid elame koos Temaga Jumala väest teie jaoks. Katsuge iseendid läbi, kas te olete usus! Pange end proovile! Või te ei tunne endast, et Jeesus Kristus on teie sees? Kui ei, siis te olete ju kõlbmatud!» (2Kr 13:4j)

Oma jõukusest – veelgi enam, oma küllusest – puuduses olijaile annetamine väljendab sedasama usku kui usaldust Jumala vastu, kes annab kõrbes rändajale nii leiba kui vett, ent on teinud midagi veelgi enamatki, lausa mõõtmatult suuremat: kes on andnud oma Poja meie, inimlaste eest, kes «on teinud patuks meie asemel selle, kes patust midagi ei teadnud, et meie saaksime Jumala õiguseks Tema sees» (2Kr 5:21). Kristus, kuigi Ta oli rikas, on saanud vaeseks, et meie saaksime vaeseks Tema rikkusest (2Kr 8:9).

Me ei saa midagi teha Jumala armu ära teenimiseks – küll aga saame teha palju sellest tunnistuse andmiseks ja selle edasi jagamiseks, muuhulgas seeläbi, et kuulutame oma usku Jumalasse ja Tema armastusse armastusetegude kaudu, neid teha tahtes ning neid võimalust mööda – seejuures iga võimalust kasutades – ka tehes. Paulus on seejuures üsna leebe: ta ei nõua, et keegi annaks teistele rohkem, kui ta jätab omaenda vajaduste täitmiseks: «Ei tohi olla nii, et mis teistele on kergenduseks, ahistaks teid.» (2Kr 8:13)

See tähendab, et kuigi me peame järgima oma Issanda eeskuju, on täiesti selge, et Tema on teinud võrratult rohkem, kui meie iial suudame: Tema sai tõepoolest vaeseks, et meie võiksime olla tõeliselt rikkad; Tema sündis inimlapsena, et meie saaksime Jumala lasteks; Tema suri, et meie elaksime; Tema loobus oma aust ja kannatas häbist hoolimata «risti Temale seatud rõõmu asemel» (Hb 12:2), et meie saaksime osa Tema kirkusest taevase armuaujärje ees. Meid kutsutakse vaid olema ustavad pisku üle – hoides silme ees tõotust, et kord võime minna oma Issanda imelisele rõõmupeole (vrd Mt 25:21).

---

[11] «Jumalakartus on suur tuluallikas, kui inimesele piisab sellest, mis tal on. Ei ole me ju midagi toonud maailma, nii ei suuda me ka midagi maailmast ära viia. Kui meil on aga elatist ja ihukatet, siis olgu neist meile küll. Kes tahavad aga rikastuda, need langevad kiusatusse ja lõksu, paljudesse rumalaisse ja kahjulikesse himudesse, mis vajutavad inimesed sügavale hävingusse ja hukatusse.» (1Tm 6:6–9)

Jutluseks

EELK Kirikukäsiraamatu järgi on Nelipühale järgneva kümnenda pühapäeva teemaks «Ustavus Jumala andide kasutamisel». Teemat selgitatakse järgmiselt: «Pühapäeva piiblilugemised kutsuvad meid Jumalalt saadud ande ustavalt, arukalt ja vastutustundlikult kasutama. Tema tegutsemist iseloomustab kõigis elu olukordades ustavus isegi pisimas.»

Kirikukäsiraamatu lugemiskava järgi on teise lugemisaasta Vana Testamendi lugemiseks (Õp 14:21–22.25.31) õpetussõnad mõistlikkusest ja rumalusest, sh tõdemus, et mõistlikkuse juurde kuuluvad ka õiguse tegemine ja halastus, kuna ülekohtuselt toimides kahjustab inimene eeskätt iseennast: kes kellegi vastu eksib, see eksibki ära, ja kes kavatseb kurja, see leiabki kurja.

Teise lugemisaasta Evangeeliumiks (Mt 25:14–30) on tähendamissõna talentidest, milles Jeesus rõhutab nii ustavuse kui jumalakartlikkuse ja Jumala usaldamise tähtsust, hoiatades loiduse eest ja julgustades lootusega, et need, kes on ustavad pisku üle, pannakse palju üle, ja need, kes on näinud vaeva ja teinud head tööd, võivad minna oma Issanda rõõmupeole.

Siin on väga lihtne luua seost Epistliga, mis kannab endas sarnast mõtet: teades, mida Jumal on meie heaks teinud, iseäranis oma Pojas Jeesuses Kristuses, ei tohiks me saada teisiti kui jagada Temalt saadud armu nendega, kes on meie ümber, kasutades selleks lisaks sõna tunnistusele ka meile kättesaadavaid materiaalseid vahendeid, millest teiste kasuks loobumine on samasugune usutegu, nagu oli see, kui kõrbes rändavad Iisraeli lapsed pidid päevast päeva Jumalale lootes saama hakkama sellega, mida Ta neile igapäevaselt kinkis. Jumal ise on andnud midagi võrratult enamat: oma Pojas andis Ta kõik, et meie võiksime pärida igavese elu ja taevase rõõmu rikkuse.

Jutluse võib ehitada üles näiteks järgmiste punktidena:

1. Kõik, mis meil on, on Jumala armu kingitus. Meie Issand Jeesus Kristus sai vaeseks, et meie saaksime rikkaks, Ta loobus oma aust, võttis orja kuju ja andis ennast meie eest. Tema on meie tõeline rikkus ühes kõige sellega, mis meile Temas avalikuks saanud Jumala armu läbi osaks arvatakse: pattude andeksandmise, Jumala lapse seisuse ja igavese elu lootusega. Armu ei saa ära teenida, seda saab vaid usus ja tänus vastu võtta.
2. Jumala armu kogemise ja vastuvõtmise juurde kuulub lahutamatult valmisolek seda jagada – nii sõna tunnistuse kui usu- ja armastusetegude kaudu. Korintlased, kellele Paulus sellest kirjutab, olid olnud innukad seda tegema, ent paraku oli nende poolt ette võetu juba mõne aja eest katki jäänud, põhjuseks mitte see, et korintlastel poleks olnud midagi jagada, vaid pigem see, et teistele heade andide jagamise asemel

tegelesid nad omavahelise jagelemisega. Jumal ei nõua kelleltki midagi, mida tal endal pole – seda enam, et kõik, mis kellelgi on, on niikuinii Jumala and. Pigem ootab Jumal usku ja ustavust – eeskätt väikestes asjades, piskus, nagu Jeesus ütleb Evangeeliumi tähendamissõnas. Jumal ei küsi mitte seda, kui palju meil on, vaid seda, kas oleme valmis meile antuga midagi peale hakkama ning sellest (vähemalt osaliselt) teiste heaks loobuma.

3. Seejuures tuleb rõhutada, et Paulus ei kuuluta mitte sotsialistlikku-kommunistlikku sunnitud ega kalkuleeritud võrdsust, vaid ärgitab korintlasi vabatahtlikule armastusele, osaduse tajumisele nendega, kes puudust kannatavad. Paulus ei kutsu andma teistele iseendale häda kaela tõmmates – ta räägib vaid puuduses olijate toetamisest oma küllusest, ülejäägist. Seda on mõõtmatult vähem sellest, mida Jumal on Jeesuses Kristuses meie heaks teinud – Tema andis tõepoolest kõik, «tühjendas oma hinge surmani» (Js 53:12). See on meie usu kese: Jumala armutegu Jeesuses Kristuses. Ent meie usk peab võtma kindla kuju meie igapäevaelus – usaldusena, mille üheks väljenduseks on see, et oleme valmis Jumalale lootes millestki loobuma, iseäranis, kui saame seeläbi aidata kedagi teist. Meid ei kutsuta tegema midagi, mida me ei suuda, vaid olema ustavad selles, mis meile on antud – et võiksime kord kuulda kõik meie heaks teinud Issandat ka meile ütlemas: «Tubli, sa hea ja ustav sulane, sa oled olnud ustav pisku üle, ma panen su palju üle. Mine oma Issanda rõõmupeole!» (Mt 25:21)